

**Ответы к олимпиадным заданиям по марийскому языку и литературе
для муниципального тура республиканской олимпиады школьников.
2017-2018 учебный год. 10 класс**

Максимальный балл – 93

1. Термин - влакым марла серыза.

Падеж - вочмык, дополнений - ешартык, осложненный предложений – нелемдыме ойлончо, побудительный предложений – таратыше ойлончо, сложный предложений – кыдежан ойлончо.

Чын вашмутлан 5 балл.

2. Шомак – влакым чын возыза.

Йол + корно - йолгорно, вуй + вер - вуйвер, ойго + йөсö - ойго-йөсö, ача + лүм - ачалүм, койыш + йўла - койыш – йўла.

Чын вашмутлан 5 балл.

3. Синоним радамым ыштыза.

Иралташ - өпкелаш, обижаялташ, кадыргаш, вуеш налаш, нелеш налаш.

3 синоним деч шукрыак чын возымо гын, 5 балл шыңдалтеш.

4. Шомак – влакым состав дене лончылыза.

Койышланымаш – кой-ыш-лан-ымаш, пурлмыверысе – пур-л-мы-вер-ысе, ужмышудымыла- уж-мы -шу-дымы-ла, шөртнялгын-тойын-шөртн-я(а)лг-ын – той-ын, рўпландараш – рўп-лан-дар-аш.

Чын вашмутлан 5 балл.

5. Мут- влакын лексический значенийыштым умылтарыза, муткылдышым чоныза.

Рүдер - центр , марий рүдер; **серыпле** – 1. тяжелый, 2.весомый, 3.сильный, **серыпле чöгыт**, **серыпле надыр**, **серыпле сем**; **виктер** - правительство, Россий виктер; **тулото** – 1.костер, 2. пепелище, изи тулото, кумда тулото; **шöрлык** - полки, тошто шöрлык .

5 балл лексический значенийым чын умылтарымылан, 5 балл муткылдышым чонымылан.

6. Кеч пўям пўяле кўэмалтише савыртышым умылтарыза, ойлончым чоныза
Очень много, в избытке.

Чын умылтарымылан – 1 балл.

Ойлончылан – 1 балл.

7. *Чарналтыш пале – влакым чын шындыза, ойлончо – влакын тўн ойыртемьштым ончыктыза.*

Изенер вўд эркын йога. Южо вере гына, талякарак верыште, вўд, шаргў
ўмбалам савалтын, йорге шоктен мура. Энер мучко верын-верын арама,
омашлалтын, яндар вўдым ўмылтен шога. Сер кок могырышто изи олык
нарынчын – кандын пеледеш. Олык тўрыштö – лапкарак курык.

Шабдар Осып.

10 балл (5 балл – чарналтыш палым чын шындымылан, 5 балл – ойыртемьштым палемдымылан).

8. *Тичмаш синтаксический лончылымашым ыштыза.*

Янда(л.м.) гай(п.м.) шып шинчыше(прич. б.) вўд ўмбал (л.м.) коклан(н.)
кол(л.м.) модын (д.) тёрштымö (прич.) дене (п.м.) псльоп-псльоп(он.м.)
шокта (гл.), йыр (н.) вўд(л.м.) онго (л.м.) шарлен(д.) кая(гл.).

Шабдар Осып.

(Увертарыше, кычкыр.огыл,кыдежан ойлончо, союздымо,

1. кок составан, распр, тичмаш, нелемд.огыл;

2. кок составан, распр., тичмаш. нелемд. огыл). [1.], [2.].

10 балл (5 балл – чын лончылымылан, 5 балл – характеристикым чын пуымылан).

9. *Валериан Михайлович Васильев (1883-1961).*

Чын вашмутлан 1 балл.

10. 10 балл – кажне тўшкаште «кумшо утым» чын палемдымылан 1 балл дене – тугеже чыла чын вашмутлан – 5 балл, рашемден кодымылан – 5 балл.

(а – хорей; б – романс; в – муро; г – новелла; д – драме.)

11. 5 балл – вашмутым чын пуымылан.

(Гани Гадиатов.)

12. 5 балл – вашмутым чын пуымылан.

(Символ – сылнымут образ, тудо иктаж-могай кўлешан шонымашым, ойго-куаным каласаш, эн кўлешан семын ончаш калык ылышыште верым налеш.)

13. 10 балл – вуймутым пуымылан 1 балл, темым чын палемдымылан – 2 балл, тўн шонымашым чын ончыктымылан – 2 балл, планым ыштымылан 5 балл.

14. 10 балл – почеламутлан тичмаш анализым ыштымылан.

Чылаже 93 балл.